

NOTAT

Til: Sundhedsudvalget

Dato: 14. august 2020

Evaluering af projekt om ophør af unødvendig medicin (polyfarmaci)

Regionsrådet besluttede i budget 2017 at sætte fokus på patientgrupper, som med fordel kan få hjælp til at høre op med unødvendig medicin. Udvalget blev 17. januar 2019 præsenteret for foreløbige resultater og erfaringer fra et projekt om ophør af unødvendig medicin på Bispebjerg Frederiksberg Hospital.

Nordsjællands Hospital har ligeledes startet et projekt, der har fokus på at hjælpe patienter med ophør af unødvendig medicin. De foreløbige resultater herfra vil ligeledes blive præsenteret i notatet.

Polyfarmaci-patienter

Dét at være i behandling med mange lægemidler er forbundet med øget risiko for medicineringsfejl, lægemiddelbivirkninger samt sygelighed og dårlig livskvalitet. Det kan føre til hospitalsindlæggelser og endda død. Det er ofte ældre medicinske patienter, som har flere kroniske sygdomme, der får mange lægemidler. I Region Hovedstaden var der i 2016 i alt 83.663 patienter, der fik mere end otte lægemidler (polyfarmaci-patienter).

Det er veldokumenteret, at polyfarmaci-patienter ofte indtager medicin, der ikke er behov for, eller som er direkte skadelig i sammenhæng med patientens øvrige medicin/sygdomme. Den praktiserende læge forventes at have en tovholderrolle i forhold til sine patienters samlede behandling, men det kan være vanskeligt for den praktiserende læge at have det fulde overblik. De praktiserende læger kan søge rådgivning via regionens medicinkonsulenter og MedicinInfo.

Polyfarmaciambulatoriet på Bispebjerg Hospital

Klinisk Farmakologisk Afdeling på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, der har regionsfunktion på medicinområdet, fik midler fra den regionale Sundhedsaftalepulje (2015-2018) til at finde en tværsektoriel model for oprydning i medicin hos polyfarmaci-patienter kombineret med bedre kommunikation mellem hospital og praktiserende læge. Projektet startede i 2017.

Modellen for oprydning i medicin består af en grundig medicingennemgang af al patientens medicin samt dialog med almen praksis. Patienterne bliver i første omgang fulgt af læger i ambulatoriet og derefter er der telefonisk opfølgning fire og tolv måneder senere.

239 patienter har gået til konsultationer i et polyfarmaciambulatorium, og 219 kontrolpatienter har fået vanlig grundig behandling i geriatrisk ambulatorium. Patienterne er primært opsporet via det geriatriske ambulatorium på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital, men almen praksis i området kan også henviser til polyfarmaciambulatoriet.

Resultater

Ved deres første besøg i ambulatoriet var patienterne i behandling med i gennemsnit 12,6 lægemidler. Hver patient ophørte i gennemsnit med 3 lægemidler og fik reduceret dosis af 1 lægemiddel. Det vil sige, at de i gennemsnit kunne ophøre med næsten en tredjedel af deres samlede lægemidler. Fire måneder efter sidste ambulatoriebesøg var 91 pct. af de fjernede lægemidler stadig fjernet. Patienterne vurderer desuden deres eget helbred højere efter fire måneder, mens der ses et fald hos kontrolgruppen. Foreløbige opgørelser i rapporten "Afrapportering af modelprojekt for polyfarmaciambulatorium" viser også en tendens til en bedre overlevelse i interventionsgruppen sammenlignet med kontrolgruppen. Der mangler dog fortsat data i forhold til et års opfølgning (data er klar februar 2021).

Udfordringer og perspektiver

Der er løbende arbejdet med at tilpasse modellen. Udfordringer har bl.a. handlet om:

- Der er mange aktører på området, bl.a. praktiserende læger, farmaceuter og hospitalslæger.
- Intervention er tidskrævende (søgt løst ved et nyudviklet IT-værktøj).
- Etableringen har været udfordrende, idet det kræver ændring af arbejdsgange og samarbejde på tværs af specialer, før det er muligt at udnytte synergieffekten af de to involverede specialer. Det kan derfor være svært at etablere samme funktion på andre hospitaler.

Projektets styregruppe peger på, at de ser et fremadrettet potentiale i at udvikle polyfarmaciambulatoriet til et kombineret ambulatorium og 'videnscenter for medicingennemgang og -optimering', der dels kan servicere hele Region Hovedstaden, og dels koordinere og kvalitetssikre indsatser inden for området samt stå for uddannelse/kompetenceudvikling på tværs af faggrupper.

Foreløbige resultater fra projekt om polyfarmaciklinik, Nordsjællands Hospital

Polyfarmaciklinikken blev med støtte på 5 mio. kr. fra TrygFonden etableret i marts 2019 som et toårigt projekt på baggrund af et stigende antal polyfarmaci-patienter indlagt på Nordsjællands Hospital. Formålet med klinikken var at skabe en model for rationel nedbringelse af antallet af lægemidler hos den enkelte patient.

Til forskel fra Polyfarmaciambulatoriet på Bispebjerg Hospital, er patienter på Polyfarmaciklinikken på Nordsjællands Hospital alene henvist fra almen praksis i Nordsjællands Hospitals optageområde. Polyfarmaciklinikkens gennemgang og opfølgning sker via speciallæge og farmaceuter.

Resultater

Siden etableringen er 116 patienter blevet henvist fra almen praksis til klinikken, hvor patienternes medicinlister i gennemsnit reduceres med 3,6 præparater. 38 pct. af patienterne rapporterer en helbredsforbedring efter en til to uger i form af færre bivirkninger og øget livskvalitet. Desuden rapporterer mere end 10 pct. af patienterne markante bedringer i svære invaliderende bivirkninger (fx svimmelhed, diarre, hudkløe). Effekten af oprydningen i medicinlisten ser ud til at vare ved 30 uger efter besøg iflg. rapporten "Polyfarmaciklinikken Nordsjællands Hospital".

Udfordringer og perspektiver

Polyfarmaciklinikken har oplevet følgende udfordring ved etablering og udvikling af klinikken:

- Etablering af det tværsektorielle samarbejde mellem hospital og almen praksis om polyfarmaci-patienterne er vanskeligt, og at det går langsomt med at få øget antallet af henvisninger.
- Der er et behov for en vedvarende og stor kommunikations- og oplysningsindsats for at overkomme såvel strukturelle som kulturelle barrierer, hvilket er dyrt og tidskrævende.
- Geografisk afgrænsning af klinikken til Nordsjælland Hospitals optageområde begrænser patientpopulation og vanskeliggør kommunikation og oplysning.

Klinikken ønsker at fortsætte, men i så fald er det nødvendigt at sikre regionale midler til klinikken, idet klinikken aktuelt er afhængigt af fondsstøtte. Klinikken fremhæver, at de har udviklet en model for en polyfarmaciklinik, som har elimineret problemet med ambulante aflysninger og dermed har en udeblivelsesprocent på nul. Klinikken mener at kunne anvendes som referenceværk ved etablering eventuelt andre polyfarmacienheder i regionen.